ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 15ης Δεκεμβρίου 1971*

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 51/71 έως 54/71,

που έχουν ως αντικείμενο αίτηση του «College van Beroep voor het Bedrijfsleven» προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ και με την οποία το εν λόγω δικαστήριο ζητεί, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιόν του μεταξύ

International Fruit Company NV, με έδρα το Ρόττερνταμ (υπόθεση 51/71),

Kooy Rotterdam NV, με έδρα το Ρόττερνταμ (υπόθεση 52/71),

Velleman en Tas NV, με έδρα το Ρόττερνταμ (υπόθεση 53/71),

Jan van den Brink's Im- en Exporthandel NV, με έδρα το Ρόττερνταμ (υπόθεση 54/71),

και

Produktschap voor Groenten en Fruit, με έδρα τη Χάγη,

την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των διατάξεων της Συνθήκης ΕΟΚ και των κανόνων περί της εφαρμογής της που αναγνωρίζουν εξουσίες ή επιβάλλουν υποχρεώσεις στα κράτη μέλη, καθώς και των όρων «ποσοτικοί περιορισμοί» και «μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος» που αναφέρονται στη Συνθήκη και σε ορισμένους κανονισμούς του Συμβουλίου,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, πρόεδρο, J. Mertens de Wilmars και H. Kutscher, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco (εισηγητή) και P. Pescatore, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενικός εισαγγελέας: K. Roemer
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την παρούσα

Απόφαση

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με απόφαση της 30ής Ιουλίου 1971 που περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 2 Αυγούστου 1971 το College van Beroep voor het Bedrijfsleven ζήτησε από το Δικαστήριο την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων της Συνθήκης και κανόνων του παραγώγου δικαίου, καθώς και ως προς το περιεχόμενο ορισμένων εννοιών που αναφέρονται στη Συνθήκη και σ' αυτούς τους κανόνες.

Επί του πρώτου ερωτήματος

2 Ερωτάται κατ' αρχήν από το Δικαστήριο, εάν το γεγονός ότι ορισμένες διατάξεις της Συνθήκης και των κανονισμών παραχωρούν εξουσίες ή επιβάλλουν υποχρεώσεις στα κράτη μέλη, σημαίνει ότι αυτά δεν μπορούν να μεταβιβάζουν αυτές τις εξουσίες ή υποχρεώσεις σε εθνικά όργανα παρά μόνο βάσει ρητής διατάξεως.

3 Ναι μεν, βάσει του άρθρου 5 της Συνθήκης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα γενικά ή ειδικά μέτρα που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν από τη Συνθήκη, σ' αυτά όμως εναπόκειται να ορίσουν, στην εσωτερική έννομη τάξη τους, τα αρμόδια για τη λήψη των εν λόγω μέτρων όργανα.

4 Στο πρώτο λοιπόν ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι όταν οι διατάξεις της Συνθήκης ή των κανονισμών αναγνωρίζουν εξουσίες ή επιβάλλουν υποχρεώσεις στα κράτη μέλη προς το σκοπό της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, το ζήτημα με ποιο τρόπο μπορεί να ανατεθεί από τα κράτη μέλη η άσκηση αυτών των εξουσιών και η εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων σε ορισμένα εσωτερικά όργανα, εξαρτάται αποκλειστικά από το συνταγματικό σύστημα κάθε κράτους.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

5 Το δεύτερο ερώτημα αφορά το ζήτημα εάν οι όροι «ποσοτικοί περιορισμοί και μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος» ή «ποσοστώσεις», που αναφέρονται στα άρθρα 30 έως 32 και 34 της Συνθήκης καθώς και τους κανονισμούς 159/66 (PB 1966, 192) και 2513/69 (PB 1969, L 318), εφαρμόζονται επίσης και σε εθνικές νομοθετικές διατάξεις που απαγορεύουν την εισαγωγή και εξαγωγή χωρίς άδεια, αλλά που στην πράξη δεν εφαρμόζονται, επειδή παρέχονται εξαιρέσεις από την απαγόρευση, και, εφόσον δεν συμβαίνει αυτό, επειδή χορηγείται πάντοτε η άδεια, όταν ζητείται.

6 Το υποβληθέν ερώτημα αφορά συγχρόνως το καθεστώς των ποσοτικών περιορισμών στις ενδοκοινοτικές σχέσεις και το καθεστώς των ίδιων περιορισμών στις εμπορικές ανταλλαγές με τρίτες χώρες.

7 Από το σύστημα της Συνθήκης προκύπτει εντούτοις ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των δύο αυτών καθεστώτων.

8 Πράγματι, οι ποσοτικοί περιορισμοί και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών, δυνάμει των άρθρων 30 και 34, παράγραφος 1 της Συνθήκης, τόσο ως προς τις εισαγωγές όσο και ως προς τις εξαγωγές.

9 Πέρα από τις εξαιρέσεις που προβλέπει το ίδιο το κοινοτικό δίκαιο, οι διατάξεις αυτές, συνεπώς, κωλύουν την εφαρμογή, στις ενδοκοινοτικές σχέσεις, εθνικής νομοθεσίας που θα διατηρούσε την, έστω και απλώς τυπική, απαίτηση των αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής ή κάθε παρόμοια διαδικασία.

10 Αντίθετα, στις εμπορικές ανταλλαγές με τρίτα κράτη, η εφαρμογή ποσοτικών περιορισμών και μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος περιλαμβάνεται στα μέσα της κοινής εμπορικής πολιτικής, βάσει τόσο του άρθρου 113 της Συνθήκης όσο και των διατάξεων περί κοινής γεωργικής πολιτικής, και, ιδίως, του άρθρου 40, παράγραφος 3, που προβλέπει τη θέσπιση «κοινών μηχανισμών σταθεροποιήσεως των εισαγωγών ή των εξαγωγών».

11 Από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει ότι η διαφορά που εκκρεμεί ενώπιον του College van Beroep voor het Bedrijfsleven δεν ανέκυψε στα πλαίσια ενδοκοινοτικών σχέσεων, αλλά κατά την εφαρμογή του κανονισμού 2513/69, του οποίου το αντικείμενο αφορά, αποκλειστικά, τα καθεστώτα εισαγωγής οπωροκηπευτικών προελεύσεως τρίτων χωρών.

12 Συνεπώς, το ερώτημα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εξεταστεί σε σχέση προς το καθεστώς των εξωτερικών εμπορικών ανταλλαγών που καθορίζεται έτσι.

13 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 2513/69 προβλέπει ότι, «με επιφύλαξη αντίθετων κοινοτικών διατάξεων ή εξαιρέσεων που αποφασίζει το Συμβούλιο», απαγορεύεται «η εφαρμογή κάθε ποσοτικού περιορισμού ή μέτρου ισοδυνάμου αποτελέσματος» επί των εισαγωγών προελεύσεως τρίτων χωρών.

14 Το άρθρο 2 του ίδιου κανονισμού προβλέπει τη δυνατότητα εξαιρέσεων από αυτή την αρχή, στην περίπτωση που η αγορά ενός ή περισσότερων από τα σχετικά προϊόντα, εντός της Κοινότητας, απειλείται να υποστεί «λόγω των εισαγωγών ή των εξαγωγών, σοβαρές διαταραχές που μπορούν να διακυβεύσουν τους στόχους του άρθρου 39 της Συνθήκης».

15 Το ερώτημα λοιπόν που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο ανάγεται στην εξέταση του αν η εφαρμογή του κανονισμού 2513/69 μπορεί να εξασφαλιστεί, σε ένα κράτος μέλος, μέσω νομοθεσίας που στηρίζεται επί της αρχής της γενικής απαγορεύσεως των εισαγωγών χωρίς χορήγηση αδείας, η οποία προβλέπει ορισμένες εξαιρέσεις, ή εφαρμόζεται κατά το σύστημα «toute licence accordée», στο μέτρο που το κοινοτικό δίκαιο προβλέπει την ελευθέρωση των εμπορικών ανταλλαγών με τις τρίτες χώρες.

16 Η απαγόρευση που απορρέει από το πρώτο άρθρο του κανονισμού 2513/69 δεν είναι απόλυτη, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τα εδάφια 5 και 6 του προοιμίου, καθώς και από τις ίδιες τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2, μπορεί να επιτραπεί στα κράτη μέλη η λήψη μέτρων διασφαλίσεως, ιδίως σε περίπτωση απειλής διαταράξεως των αγορών από εισαγωγές προελεύσεως τρίτων χωρών.

17 Επομένως, η εφαρμογή νομοθετικού καθεστώτος που στηρίζεται σε γενική απαγόρευση των εισαγωγών χωρίς άδεια, η οποία συνοδεύεται από σύστημα γενικών εξαιρέσεων, συμβιβάζεται, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου, προς την οικονομία του κανονισμού 2513/69.

18 Το σύστημα «toute licence accordée» δεν είναι, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου, ασυμβίβαστο προς την οικονομία του ίδιου κανονισμού, εφόσον η άδεια χορηγείται σε κάθε αιτούντα, κατά τρόπο αυτόματο, αμέσως και χωρίς έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τη δικογραφία,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις προφορικές παρατηρήσεις της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος και ιδίως τα άρθρα 30 έως 32, 34, 40 και 113, τον κανονισμό του Συμβουλίου 2513/69, της 9ης Δεκεμβρίου 1969 (ΡΒ 1969, νο L 318), το Πρωτόκολλο περί του οργανισμού του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και ιδίως το άρθρο 20, καθώς και τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε το College van Beroep voor het Bedrijfsleven με απόφασή του της 30ής Ιουλίου 1971, αποφαίνεται:

1) Όταν οι διατάξεις της Συνθήκης ή των κανονισμών αναγνωρίζουν εξουσίες ή επιβάλλουν υποχρεώσεις στα κράτη μέλη προς το σκοπό της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, το ζήτημα με ποιο τρόπο μπορεί ν' ανατεθεί από τα κράτη μέλη η άσκηση αυτών των εξουσιών και η εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων σε ορισμένα εσωτερικά όργανα, εξαρτάται αποκλειστικά από το συνταγματικό σύστημα κάθε κράτους.

2) Η εφαρμογή νομοθετικού καθεστώτος που στηρίζεται σε γενική απαγόρευση των εισαγωγών χωρίς άδεια, η οποία συνοδεύεται από σύστημα γενικών εξαιρέσεων, συμβιβάζεται, στην περίπτωση των εισαγωγών προελεύσεως τρίτων χωρών που υπάγονται στον κανονισμό 2513/69, προς την οικονομία αυτού του κανονισμού.

Το σύστημα «toute licence accordée» δεν είναι ασυμβίβαστο προς την οικονομία αυτού του ίδιου κανονισμού, εφόσον η άδεια χορηγείται σε κάθε αιτούντα, κατά τρόπο αυτόματο, αμέσως και χωρίς έξοδα.

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher Donner

Trabucchi Monaco Pescatore

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Δεκεμβρίου 1971.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt